

שבעים שנה של דוד ואדם הראשון אלחנן שאף אדר א' תשע"ו

ויהי כל ימי אדם אשר חי

קשה לשון "אשר חי" ביאר בספר **הכתב והקבלה** (על בראשית כה, ז) שהוא מפני שנתן אדם עי' משנותיו לדוד ולכן היו לו ימיו ולא חי באותן הימים כי נתנם לאחר ולכן כתיב "אשר חי" וכן הוא אצל אברהם אבינו כתיב ואלה ימי שני חיי אברהם אשר חי כי נתקצרו ימיו ה' שנים שלא יראה עשו יוצא לתרבות רעה. וכן הוא במהרי"ל **דיסקין** על התורה שם.

ילקוט שמעוני בראשית, סימן מא

דבר אחר זה ספר תולדות אדם העביר לפניו כל הדורות הראהו דוד חיים חקוקין לו ג' שעות אמר לפניו רבונו של עולם לא תהא תקנה לזה אמר כך עלתה במחשבה לפני א"ל כמה שני חיי א"ל אלף שנים א"ל יש מתנה ברקיע א"ל הן א"ל עי' שנים משנותי יהיו למזל זה מה עשה אדם הביא את השטר וכתב עליו שטר מתנה וחתם עליו (מב) הקב"ה ומטטרון ואדם. אמר אדם רבונו של עולם (מג) יפיות זו מלכות וזמירות הללו נתונות לו במתנה עי' שנה שיחיה ויהא מזמר לפניך וזה שאמר הכתוב הנה באתי במגלת ספר כתוב עלי."

בראשית רבה יט, ח

א"ל הקב"ה לרוח היום לריוח היום הריני מחיה לו את היום כך אמרתי לו כי ביום אכלך ממנו מות תמות אין אתם יודעים אם יום משלי אם יום א' משלכם אלא הרי אני נותן לו יום א' משלי שהוא אלף שנים והוא חי ט' מאות ולי' שנה ומניח לבניו עי' הה"ד (שם צ) ימי שנותינו בהם שבעים שנה לרוח היום

תהלים צ, ד כי אלף שנים בעיניך כיום אתמול כי יעבר ואשמורה בלילה

רש"י - אלף שנים של בני אדם הם כיום אחד של הקב"ה ועוד מן הלילה עמו כי יום א' של הקב"ה ומעט מן הלילה של הקב"ה הם אלף שנים שהרי לא אמר הכתוב שיהא יומו של הקב"ה אחד כאלף שנים אבל כשיצא מעט מן הלילה עמו אז יומו שלם והוא אלף שנים ולכך מת אדם הראשון תוך אלף שאם היה חי אלף היה יותר מיומו של הקב"ה ושמה שיעור אותה אשמורה הוא כמו שיש ממתנת אדם הראשון עד אלף שנים ואנן לא ידעין כמה הוא אותה אשמורה כי אם מסברא. (מצאתי) כי אלף שנים בעיניך וגו' - וכשעלתה תשובה בדעתך מתחלה יפה דנת ובראת אותה וראוין היו השנים לכך לפי (שלא) היו ימי בני אדם רבים שלא היו אלף שנים בעיניך אלא כיום הולך שעבר וחלף ומעט מן הלילה עמו שהרי אמרת לאדם הראשון (בראשית ב) כי ביום אכלך ממנו מות תמות וחיה תשע מאות ושלישים שנה נמצאו אלף שנים עולים ליום שלם ומעט מן הלילה עמו.

שבעים שנה של דוד ואדם הראשון אלחנן שאף אדר א' תשע"ו

קשה דאיתא בזוהר ועוד מקומות שע' שנה באו מאברהם יעקב ויוסף, אברהם ה' שנים, יעקב כ"ח ויוסף ל"ז.

כתב החיד"א (נצוצי זהר ב' קג, ב) שהיה צריך שנים של האבות וגם של אדם כי דוד לא ישן כדי שלא יטעום טעם מיתה ולכן היה צריך הלילות ג"כ ולא רק הימים.

סוכה כו, ב

אמר רב אסור לאדם לישן ביום יותר משינת הסוס וכמה שינת הסוס שיתין נשמי

ברכות ג, ב

רבי זירא אמר עד חצות לילה היה מתנמנם כסוס מכאן ואילך היה מתגבר כארי ...

רש"י - מתנמנם כסוס - עוסק בתורה כשהוא מתנמנם, כסוס הזה שאינו נרדם לעולם, אלא מתנמנם ונעור תמיד:

אמר רבי שמעון חסידא כנור היה תלוי למעלה ממטתו של דוד וכיון שהגיע חצות לילה בא רוח צפונית ונושבת בו ומנגן מאליו מיד היה עומד ועוסק בתורה עד שעלה עמוד השחר

ספר הליקוטים להאריז"ל (האזינו)

וסיבת חטאו של אדה"ר, היה בסיבת הנשמות שהיו כלולים בו מכל מין ומין, מהם צדיקים מהם רשעים, מהם גזלנים מהם גרגרנים, ומצידם נתאוה לאכול מן העץ, א"כ לא היה מצדו כ"כ החטא, כי אם בסבתם¹. ועכ"ז עשה תשובה, כי לולי החטא היה נצחי לעולם, ובחטאו

¹ ועיין מה שהביא הר"י מהר"י שטייף (אמרות לך לך צח) בשם הגאון הקדוש מאוסטרווצא לפרש את דברי הגמ' (סנהדרין פט, ב) בענין עקידת יצחק דאיתא שם "קח נא את בנך (בראשית כב, ב) אמר רבי שמעון בר אבא אין נא אלא לשון בקשה משל למלך בשר ודן שעמדו עליו מלחמות הרבה והיה לו גבור אחר ונצחן לימים עמדה עליו מלחמה חזקה אמר לו בבקשה ממך עמוד לי במלחמה זו שלא יאמר ראשונות אין בזה ממש אך הקב"ה אמר לאברהם ניסיתך בכמה נסיונות ועמדת בכולן עכשיו עמוד לי בנסיון זה שלא יאמרו אין ממש בראשונים" ותמוה. ופי' הדנה ט' נסיונות שקדמו לעקידה היו קודם לידת יצחק והיה מקום לומר שנשמת יצחק היה מסייע לאברהם ועתה שיצחק כבר נולד רצה הקב"ה להראות שאע"פ שעכשיו יצא יצחק ואינו בכח אצל אברהם עוד, עדיין יעמוד אברהם אבינו בנסיון. ועוד ע' שמהר"י שטייף שם שביאר בזה דבר הגמ' (ברכות ז, א) כשאוחזין מעשה אבותיהם בידים, וע' במגיד תעלומה (ברכות טז, ב ד"ה ולא נכלם) ביאר ע"ס מה ששמע מכבוד מרן מהרמ"מ זצוק"ל עה"פ (ויקרא כו, מ) "והתודו את עונם ואת עון אבותם" וכן הוא גם כן נוסח הוידיז' שלנו אבל אנחנו ואבותינו חטאנו, דצריכין אנחנו להתודות גם עון אבותינו דכיון שאנחנו רואים את עצמינו בחטא הנה על כרחך גם כשהיינו בכח התולדה אצל אבותינו היינו גורמים להם לחטוא בצד מה על כן אנחנו מתודים שלא נכלם מאבותינו שלא יאמרו לנו אתם גרמתם לנו איזה מפעל לא טוב בהיותכם אצלינו רק בכח. וכן כתב בספר פתשגן הדת פ' יתרו ב"כפלים לתושיה" עמ' 104 בא"ד על שלשים ועל רבעים וז"ל "ע"פ שבארנו למעלה דכח

שבעים שנה של דוד ואדם הראשון

אלחנן שאף

אדר א' תשע"ו

נאמר לו כי ביום אכלך מות תמות. ולולי בא יום השבת והגין עליו, היה מת באותו יום, שנאמר אדם ביקר בל ילין, ונמשל כבהמה. כי עם היות שהיה מלך על כל הנבראים, אפילו המלאכים היו משרתים אותו, והיה ראוי שבחטאו יהיה כאחד מהם, או כמלאך או שרף או חיה, עכ"ז היתה נפילתו כ"כ גדולה, שנמשל לבהמה ההולכת על ארבע וימת כבהמה. ולהיות שעשה תשובה, בק"ל שנה שישב בגיחון עד צוארו, שהוא אחד מד' נהרות ג"ע, והטעם שישב בגיחון ולא באחרים, לפי שחטא בכל הולך על גחון מצד הטומאה, וזה גיחון ביו"ד מצד קדושה:

ומ"ש כי ביום אוכלו מות ימות, בדוד הע"ה, שלזה הסיבה היה ראוי להיות נפל, וימת ביומו, כי היה אדם עצמו. ולולי שנתן לו אדה"ר השבעים שנה מימיו, היה מת. ובהיות ששב בתשובה שלמה, ותיקן מה שעיוות, לא די שלא מת, אלא חי וקיים, כי דוד חי וקיים הוא. ואפילו שינה לא היה ישן, כי אם שתין נשמי כשינת הסוס, כדי שלא יטעום טעם מיתה, כי השינה היא אחת מששים במיתה:

ועוד לא די זה, אלא כי יהיה הפך מאדה"ר, כי אדה"ר הביא המות על כל העולם, וכולם מתו, וע"י התיקון יבא דוד ויעשה משיח, ויחיה כל המתים. כי זהו אד"ם, אותיות, "אדם" דוד "משיח". וכל זה נרמז במזמור שיר ליום השבת שאמרו אדם, כשהגין עליו יום השבת, ואמר, כי שמחתני ה' בפעליך, ר"ל, אמר דהע"ה, שמחתני ביציר כפך שהוא אדם, כי לולי שהיה הוא שנתן לי עי' שנה, הייתי נפל ח"ו, ולכן שמחתני ה'. ורמז העי' שנה, בפסוק צדיק כתמר יפרח, שהוא דוד. והתמר אינו עושה פירות עד שבעים שנה:

תהלים פט, כא

מצאתי דוד עבדי

בתוך אדם הראשון היו נשמות של רשעים כדאיתא בספר הלקוטים הנ"ל. כלומר, כל מי שהיה מעותד לחיות היה חלק מאדה"ר, אבל, גם דוד היה בפנים. כשאדם הבין שצריכין לדוד בעולם, אבל ראה שלא היה חי אלא היה נפל. אמנם כשהבין שבתוכו הוא דוד, והוא הכי קשור אליו, כלומר בעצמיותו הוא דוד (לבו לבב כל העם) אזי נתן לו משנותיו (שאי אפשר לעשות כן אלא א"כ הוא דוד בעצמו) וזה היה תשובתו, כלומר ההבנה שבפנימיותו הוא דוד ההופך לילה ליום המקים עולה של תשובה, החי וקיים שלא ימות, מלך המשיח וכו', זהו תשובתו וזהו המחיה את דוד המלך.

המולידים בטבע הנולדים הוא עד ארבע דורות ובארנו בדובר שלום דלפעמים נשחתים האבות על ידי כח הנולדים כמו שנשחת שרש האילן מרקבון של הענפים לכן כמו שכח השחתת האבות על הנולדים הוא לארבע דורות, ככה כח הנולדים על המולידים הוא ג"כ ארבע דורות לכן פוקד עון האבות על הבנים על שלשים ועל רבעים כשמכיר שעון האבות הוסב מהשחתת הבנים של דור שלשים ורבעים היינו כשאוחרים מעשה אבותיהם בדיהם שעון אבותיהם הוסב מכח ידיהם.

**שבעים שנה של דוד ואדם הראשון
אלחנן שאף
אדר א' תשע"ו**

אגרות רמח"ל ובני דורו עמ' רמו

(ע"ש באריכות) "כי אמת הדבר שהב"ה לא היה רוצה שישאר דוד נפל אלא אדרבא כך היה צריך לפי סדר ההנהגה שיהיו חיי דוד באים לא מאדה"ר וזה היה תיקון לזה ולזה.

שבעים שנה של דוד ואדם הראשון

אלחנן שאף אדר א' תשע"ו

אילולי דוד לא היה לילה וכמ"ש ז"ל שרק ראה בחינת לילה לאחר שגורש מגן עדן (ויש לעיין מה היה י"ום לילה" אי בגן עדן היה מאיר כל הלילה).

שינתו כסו"ס גריד"א נסתר היה כנגלה, כי מילת סו"ס הוא סמ"ך ו"ו סמ"ך נסתר כנגלה. ו' הוא אות האמת כידוע, וסו"ס הוא ס' ו' ס' שהוא ששים ושש וששים בלבד. שינה הוא הנסתר ולא התכלית. הוא לא ישן אלא הפך הכל לתכלית.

חיים חקוקין לו (לדוד) ג' שעות,

הושענא ג' שעות הושענא².

נראה לי - מתפללין שה"דוד" שיש בקרבנו ינצל ממיתת ג' שעות ויחיה איתנו ימי שנותיהם ע' שנה. הארכתי בזה.

תהלים קלט בענין לילה ויום פסוקים יא, יב

דברי הגר"א על ברכת יוצר המאורות בענין חשך שהוא באמת אור המכה אותנו בסנורים.

ועשמ"כ האור החיים הקדוש עה"פ וחשך על פני תהום "

והנה ידוע הוא כי בעוונותינו הרבים הרבה ניצוצות של קדושה הוטבעו בתוך הקליפות, וגם הרבה ערב רב נשתקעו בתוך הקדושה כאומרם בספר תקוני הזוהר הקדוש (בתיקונא שתיתאה) ומעורבים רע בטוב וטוב ברע, לזה צריך כביכול להבדיל הטוב מהרע והאור מהחשך אשר נתערבו והנה ידוע כי הקליפה חיותה היא יניקתה מהקדושה דוקא, וזולת זה אין לה חיות, ולכן אז בהבדיל ה' את האור שהיא הקדושה ונשאר הרע מובדל ואין לו מקום חיות לינק ממנו ממילא יבטל, וזה הוא אומרו (זכריה יג ב) ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ, כי ידמה לקציצת האילן ממקום יניקתו ושורשו אשר יונק ממנו שיבש ולא יצלח עוד ולא ישאר כי אם האור הטוב, וזה הוא שאמר ויקרא אלהים לאור יום פירוש ויקרא לשון יקר וגדולה, כי אין מעלת הקדושה ניכרת אלא בהפיל הקליפה הנקראת חשך, והודיע הכתוב כי ביום ההוא הידוע לפניו במוסר יקרא ה' לאור ביקר וגדולה וזה יהיה ביום יודע לה' שיהיה בו ה' אחד, ואומרו ולחשך קרא לילה לשון מקרה הוא בלתי טהור, ולזה לא סמך הכתוב על תיבת ויקרא שאמר בתחילה כי אין יקר וכבוד עוד לחשך אלא מקרהו יהיה דוקא בלילה והוא סוד אומרו (דברים כג יא) מקרה לילה, אבל כשיעבור הלילה שהוא זמן הגלות כמו שאמר הכתוב (ישעיה כא יא) משא דומה וגוי שומר מה מלילה, כי הגלות דומה ללילה (סנהדרין צד), ואז בעלות השחר אין עוד חשך ולא לילה אלא ויהי ערב ויהי בקר יום אחד, כי בחינת הרע נסתלקה ואינה ולילה כיום יאיר, והיה אור הלבנה כאור החמה (ישעיה ל כו), והוא אומרו יום אחד, והוא שרומז הכתוב באומרו ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד"

² יש שפירשו על מלחמת גוג ומגוג שהוא ג' שעות ע' אורחות אבינו הקהלות יעקב חלק ד' עמ' קעג וחלק ה' עמ' עה, וע' בקול מבשר בשם ר' בונים מפרשיסחא ע"ש היטב שלא נשאר אלא עוד ג' שעות בלבד. (והנה מקור הדבר שמלחמת גוג ומגוג הוא רק ג' שעות אינו ברור, ע' ספר שמעה תפלת עמ' שב בשם ר' חיים קניבסקי ושם עמ' רה כתב שמבואר במכילתא שמות יד, כד ין הקב"ה עתיד ליפרע מן הרשעים לעת"ל אלא לבקרים, והוא כגירסת הגר"א. שנאמר לבקרים אצמית כל רשעי ארץ להכרית מעיר ה' כל פעלי און. ומבואר שם דהיינו נץ החמה. ומפלת גוג ומגוג יהיה בבקר אז במשך ג' שעות בהושענא רבא, וע' מדרש תלפיות ערל גוג ומגוג ובפרי עץ חיים שער הלולב פרק ז. עוד מצאתי בספר שיח שרפי קדש סוכות מאת כ"י מהצה"ק רמ"מ מווארקוי ורי"ד מאמשינוב וז"ל "הושענא שלש שעות. ואמר אדמו"ר שהכוונה הוא על מה דאיתא בגמרא (ברכות ד"ל ע"ב) חסידים הראשונים היו שוהין שעה אחת ומתפללים כדי שיכוונו את לבם לשמים ובכל יום יש שלש תפלות ובכל תפלה צריך לשהות שעה א' ע"כ אנו מתפללים ומבקשים מהקב"ה שיושיע לנו שנוכל למצא את לבנו נכון לדי' ולכוון את מחשבותינו באותן השלש שעות ושלא יבוא היצר לטרוד אותנו וק"ל"